

"חוק זה נועד להקפיא את המיבנה המיפלגתי"

ולהכריח את הציבור לממן את הלווייתנים

תוספת למיליונים הבאים דרך הסוכנות, בדרכים גלוייות ולא גלוייות, החבויות בכל מיני סעיפים. הם נוספים על המיליונים הבאים מההסתדרות, הנלקחים בכוח בכל חודש מכיסי פועלים. הם נוספים למיליונים המגיעים ממקורות מימון אחרים. נוסף על כל אלה, יבואו עכשיו המיליונים מכיס משלם המיסים הממלכתי.

למי? הרי זה לא הולך ל"מיפלגות". במונח המקובל של מושג זה בעולם התרבותי. בחו"ל המיפלגות הן התאגדויות של אנשים שיש להם דעות מסוימות, המייצגות אינטרסים מסוימים, וזוהו, וזוהו בלבד, תפקידן. אצלנו זה אחרת.

מימון זה ניתן לאימפריות כלכליות אדירות, חברות ענק משיכון טובים של חברת הכנסת עופר ועד קופת חולים. ולא רק המיפלגה הגדולה ביותר; גם המיפלגות המיסטיות הקטנות מחזיקות באימפריות כלכליות. כל אחת עם האימפריה שלה — גדולה מאד, חציגדולה, יותר קטנה.

עכשיו הולכים לחקק בין האימפריות האלו את המיליונים הנוספים האלה! הצעת החוק זו מצטרפת, על-פי מגמתה, להצעת החוק הראשונה שדיברנו בה הלילה. לא במיקרה נכנס דיבוק

איזו היתה לו? האם בכלל היה נכדו ברשימה, מה, איזה היתה לו דעה עצמאית?

איוה שיווינו יכול להיות בין האיש הראשון במפלגה א' ובין החבר ה-58 ברשימה ב'? כל העקרון הזה הוא מעוות ומסולף מן היסוד! האם יש 58 יהדות-הסברה למפא"י, 58 דעות שצריך להסביר אותן? האם צריך להסביר את העמדה של מפא"י פי 58 יותר מאשר את העמדה של מק"י? האם מק"י יכולה להסביר את עמדתה בחלק ה-58 ממערכת ההסברה לחזון הגדול שלכם?

כל העיקרון הזה הוא מעוות! איני מעז כלל להביע כאן את העקרון השיוויוני הנכון, עקרון "הזמן השווה". לפי החוק האמריקאי, מגיע זמן שווה למי שמופיע בשם מפלגה צימחוני, המקבלת 0.001% מהקולות, ולגישא ארצות-הברית, המופיע בשם מפלגת הרוב. אני יכול להבין שמפלגת העבודה ה"ישראלית דורשת לעצמה פי 4, פי 5, פי 6 ממפלגה קטנה. אבל פי 56, פי 58? האם משלם המיסים הישראלי צריך המרא לכם את הכיס?

למה? איוה הוצאות יש לכם פי 58? אתם צריכים להסביר את הדעות שלכם בטלוויזיה פי 58, 58 שעות

מיצעד המיליונים

בחברת הכנסת עופר, שהוא מוכר היום להעביר בכוח שתי הצעות אלו ביחד. אני מבין מדוע הוא רוצה להעביר מהר את הצעת החוק למימון מיפלגות. הוא רוצה לקבל כסף מחודש ינואר, אבל הרי העודפים אינם בורחים, אתם יכולים לגנוב אותם גם בעוד חודש, בעוד חודשיים.

מיפלגות פיאודליות

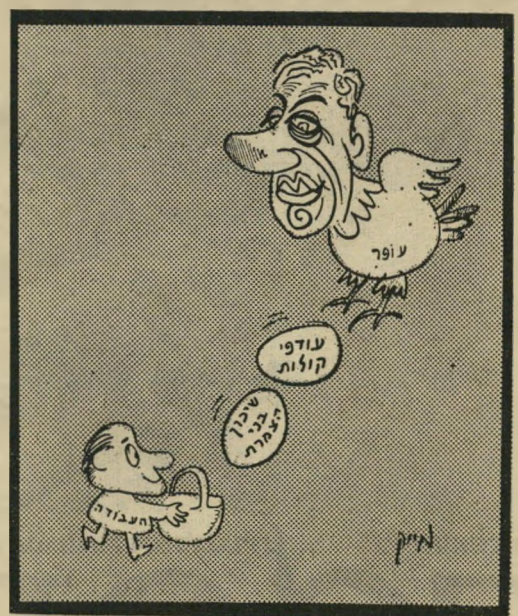
ובאמת, מה נעשה כאן? נחשוב רגע: איוה מיבנה ייווצר, כאשר תיכנס הצעת החוק זו לחקפה. יהיו שתיים או שלוש מיפלגות ענקיות, שיוזקו כמה פירורים למיפלגות הקטנות. אם אפשר יהיה לזרוק פחות, יזרקו פחות.

פה מדובר במיליונים שיילכו לשתיים-וחצי מפלגות גדולות. המיפלגות הגדולות יקבלו את המיליונים, את הסכומים הכבדים. כאיוז מידה עוד תהיה המיפלגה, אחרי כל זה, תלויה בכוחה של, בחברים שלה? היא בכלל תשאל את החברים שלה?

כאשר המיפלגה מחזיקה בידיה את האמצעים האלה, את המיליונים מאוצר המדינה, מהסוכנות, וגם מההסתדרות — בעלי המיפלגה יוכלו לחלק אותם כאוות נפשם. למי שהם רוצים. לפי מפתח סיעתי במיפלגה אחת, ובאופן פרטי במיפלגה אחרת. כל מיפלגה שונה מרעותה. מיפלגות אלה לא יהיו תלויות בכלל בגיי כור החברים, בציבור הבוחרים. מה מקומו של החבר במיבנה הזה? כמה הוא שונה מעבר, מצמית בימיהביניים? הוא יהיה שייך המיפי לגה, ולא המיפלגה תהיה שייכת לו.

100 אלף לתופים כלבים

אחרי-כך אתם באים לכנסת ואומרים: הבוחר רצה במיפלגה הגדולה! מי אתן, הסיעות הקטנות? אבל אתם קובעים מראש שכל אמצעי התעמולה (המשך בעמוד 26)

מייק ב"דיעות אחרונות"

לעומת שעה אחת של רשימה אחרת, שיש לה דרך רעיונית ייחודית? אביא לדוגמה את מק"י. מפלגה ותיקה, שיש לה אידאולוגיה מגובשת. האם היא צריכה להסביר בדקה אחת, מה שאתם צריכים להסביר בשעה בטלוויזיה, אחרי שבמשך ארבע שנים מילאתם את הטלוויזיה ואת הרדיו עד בוש, מבוקר עד ערב, בדיין, ספיר, אלון, דיין, ספיר, אלון, דיין, ספיר, אלון? במשך ארבע שנים מילאתם את המסכים, מילאתם את הרמקולים, ארבע שנים אינן מספיקות, ואתם צריכים ערב-בחיירות להסביר פי 60 יותר מאשר מק"י?

העיקרון הזה פסול ומסולף מיסודו. אפילו בכנסת, בדיין נורמלי, אתם לא מדברים פי 60 יותר מאיתנו, בשעתו, לפני שבאו צריך לתת מינימום של 10 דקות העיקרון שלכל דעה צריך לתת מינימום של 10 דקות להסברה, אחרת כל הוויכוח יהיה אבסורד. יהיה מגוחך, ואם לכם יש שעה, הרי לסיעה קטנה של 10 דקות, יחס של 1 ל-60. גם זה קצת מוגזם לטובתכם, אבל סביר.

אבל פי 60 — מימון פי 60, חודש אחרי חודש? ומימון פי 60 בחירות? עיקרון זה אין לו ודא כיום עם מימון דגני טימי והוגן של בחירות, ולא עם מימון הוגן של מיפלגות. זה דבר אחר לגמרי. זהו מסע של הכנסת יד — אגודת זאת באופן עדין — מיכצע של הכנסת יד לתוך כיסי הציבור, לכיסו של משלם המיסים, כדי לקיים את הלווייתנים המיפלגתיים הגדולים.

מיצעד המיליונים

אבל הלווייתנים לא ייוזנו רק מהמימון הזה. המיליונים האלה, שיילקחו עכשיו מכיסי משלם המיסים, הם רק

בגלל שליחות דחופה בחו"ל בענייני השלום, לא נכחתי בשבוע שעבר בכנסת, כאשר נדון, "חוק מימון המיפלגות". אבל דעת סיעתנו על חוק זה באה לידי ביטוי מלא בהסתייגויות שלנו, שהובנו על-ידי אמנון זיכרונ, ובנאום שלי בעת הקריאה הראשונה. החוק מעניק מימון לכל מיפלגה המיוצגת בכנסת, על-פי מיספר ה"כ"ים שלה. כלומר: המערך יקבל מייד פי 56 יותר מ"מק"י, יחידת-המימון לא נקבעה בחוק עצמו, כי רצו להשאיר עניין עדין זה לאווירה האינטימית של ועדת-הכספים. הכוונה היא לקבעה בסכום של 170 אלף לירות. כל מיפלגה תקבל 5% מסכום זה בכל חודש לכל ח"כ. כלומר: המערך יקבל מייד 467 אלף ל"י לחודש, גח"ל יקבל 221 אלף ל"י לחודש. כל זה בנפרד ממימון הבחירות. כל סיעה תקבל 170 אלף ל"י עבור כל ח"כ שתכניס לכנסת, ועל חש"בון זה תקבל מיקדמה של 102 אלף ל"י לכל ח"כ שיש לה בכנסת הנוכחית.

הסיעות הקטנות יקבלו, לפי חשבון זה, סכומים פעוטים. כדי, "לדפוק" את סיעתנו (כפי שנאמר לנו בפירוש בשיחות פרטיות) נקבל מיקדמה רק עבור ח"כ אחד, למרות שבבחירות האחרונות נקבע העיקרון שהמימון מגיע לסיעה לפי מיספר בוחריה, ואינו מוש"פע מפרשיות. (גח"ל קיבלה מימון עבור 26 ח"כים, למרות שארבעה פרשו ממנו, ונותרו לה 22 ח"כים בלבד.)

כאשר הגיעה הצעת החוק לקריאה "הטרומית" (כרגיל לגבי הצעת-חוק, "פרטית", שאינה מוגשת על-ידי הממשלה, אלא על-ידי ח"כים) הצעתי להסיר אור תה מסדר-היחס. הייתי אז הנואם היחידי נגדה. מסדר-היחס "הראשונה" נתקיימה בליל-השימורים המפורסם. גם אז היה נאומי החרף ביותר נגדה. די ברתי בשעה 4 בבוקר, שעה קלה לפני ההצבעה על התחבולה של עופר-באדר לגזילת העודפים, ואמרת את הדברים הבאים:

אורי אבנרי: כאשר עליתי על הדוכן הזה בשעת הקריאה הטרומית של הצעת-חוק זו, והצעתי להסיר אותה מסדר-היחס, הקדמתי ואמרת שאינני מתנגד עקרונית למימון בחירות. הוכרתי שבמדינות המערב דווקא המפלגות המתקדמות הן הדוגלות בשיטה זו. אולם סייגתי את דברי בשלושה סייגים חמורים. דרשתי שהמימון יהיה על פי כללי החסכון, השוויון והצדק.

אולם הצעה זו, כפי שהיא מובאת לפנינו כיום עדידי ועדת-הכספים, היא עוד פחות צדק, דקה, עוד פחות חסכונית, עוד פחות שוויונית, מכפי שהיתה ההצעה המקורית.

אם' 58 אינו עונה

הסכון. אני רוצה לדעת: חברת-הכנסת ה-58 של המערך, שיגיע לבית זה בעזרת התחבולה של עופר-באדר, מה יש לו להסביר לציבור-הבוחרים? מה יש לו להגיד? מי בכלל יודע מיהו? למי איכפת מיהו? האם יש לו להגיד משהו שונה מחברת-הכנסת קרגמן, מחברת-הכנסת גולדה מאיר? יש לו דעה עצמאית? האם הוא יכול בכלל להביע דעה עצמאית,